

dette Lovforslag at gjøre. Her er kun Spørgsmaal om en forandret Maade at anvende de Indtægter paa, der nu ere henlagte til Følkkekirken. Jeg har udtalt flere Gange, og jeg gjentager det her, at jeg anseer Spørgsmaalet for aldeles irrelevant, jeg er fuldkommen overbevist om, at det Spørgsmaal ikke vil opstaae om at fratage Kirken de Indtægter, der ere henlagte til den; thi det vil vise sig, at det er saa langt fra, at man vil kunne gjøre det, at man sandsynligviis kommer til at slyde noget mere til, end hvad der for Tiden ydes; men, som sagt, dette Spørgsmaal ligger ikke for. Der er derimod en anden Betragtningmaade, som den ærede Rigsdagsmand gjorde gjældende. Det var ikke saameget selve Lovforslaget, han havde imod, men det er ham noget mistenkeligt, det har en ilde Lugt. Han sagde, at medens Følkkekirken var Statskirke, da oppebar man umiddelbart, nu skal man oppebære gennem Statskassen. Det er fuldkommen rigtigt, at vedkommende Præster ville komme til at oppebære deres Lønninger igjennem Statskassen, men det vil jo være en Maade, hvorpaa Staten vilde opfylde det Paabud, der er givet i Grundloven, at den skal understøtte Følkkekirken, at den hjælper den til at oppebære sine Indtægter, hvilket jeg paa ingen Maade anseer for ubetydeligt. Jeg kan godt forstaae, at den ærede Taler kan være noget ængstelig for, at der skal kunne skee Dvergreb; men har han nogen Sikkerhed for, at disse Dvergreb mindre ville skee, naar denne Lov ikke kommer ud, end naar den kommer ud? Kan han f. Ex. forhindre, at min ærede Formand i Cultusministeriet vil gaae langt videre, hvis han igjen skulde indtage sin Plads her? Hvilken Garanti har man for, at der ikke vil blive taget langt videregaaende Bestemmelse end dem? Hvis altsaa dette Lovforslags Vedtagelse medførte nogen Fare i saa Henseende, var en saadan Ængstelighed berettiget; men det ligger saa nær, at hvis en Mand, der billigede det Lovforslag, som min ærede Formand i Ministeriet fremlagde, blev Cultusminister og havde Majoriteten for sig i den lovgivende Forsamling, vilde han ikke genere sig for at tage en langt videregaaende Bestemmelse. Følkkekirken Indtægter staae nu paa Papiret som Noget, det vilde

være ønskeligt for Statskassen at komme i nærmere Berøring med; man har en vis Forsikling om, at der er store Rigdomme tilstede. Jeg troer imidlertid, at naar man vil gjøre sig nærmere bekendt med Forholdene, vil man finde, at der er Nød paa mange Steder i Kirken; istedetfor den rige Overflodighed, som man ventet at finde, vil man finde, at der snarere vil blive Spørgsmaal for Statskassen om at slyde Noget til. Jeg søger oprigtig talt at bruge den Tid, jeg beklæder denne Post, til at forebygge, at en Mand, der deler Anskuelse med min Formand i Ministeriet, skal, naar han kommer ind i Ministeriet, foretage Reformen paa en efter min Formening for hensynløs Maade; jeg søger at gennemføre Reformen paa en efter min Mening hensigtsvarende Maade. Det er fristende for mig, det tilstaaer jeg, at gaae ind paa Spørgsmaalet om Eiendomsretten; men jeg vil dog afholde mig fra at høre mig derom, indtil Spørgsmaalet ligger for. Kun det skal jeg bemærke, at Staten virkelig understøtter Følkkekirken paa en anden Maade end ved ikke at tage det fra den, som er tillagt den; den bevilger ikke ubetydelige Beløb til Pensioner til Embedsmænd, den sørger for, at de tilkommende Præster kunne faae Underviisning ved Universitetet og saaledes paa mange andre Maader. Jeg kan paa ingen Maade ansee Spørgsmaalet for at være afgjort ved Grundloven, som en æret Taler (Bloug) har gjort, men der er virkelig noget meget vanskeligt ved dette Spørgsmaal, hvorfor jeg helst vil udsætte at høre mig derom. Navnlig er det vanskeligt, naar man taler om Følkkekirken Eiendom; thi man kunde jo tænke sig det Tilfælde, at Følkket ikke længer var i Kirken. Hvorledes vilde Spørgsmaalet da stille sig? Vilde det da vedblive at være Kirken Eiendom, uagtet Følkket ikke længer var i Kirken? Dette gjør, at man ikke kan opfatte det som en reen Eiendomsret, saaledes som naar en Privatmand eier Noget, og behandle Spørgsmaalet paa den Maade. Hvis vi tog det organiserede Samfund som Eier, saa synes jeg i Grunden, at den katolske Kirke kunde vindicere vor Kirkes Eiendom for sig; det fører altsaa ikke Spørgsmaalet videre, at betragte det som en reen Eiendomsret, men